

ljevjanjem oziroma posredovanjem pojasnil in vesti o bivališču ranjenih, bolanih ali pogrešanih vojakov. Občinstvu se v ta namen v časopisih naravnost ponujajo, oznamujejo se tu in tam kot poizvedovalne v vojaških zadevah, strojepisni uradi, ali pa kot posredovalci za dobivanje pojasnil v omenjeni smeri. Plačanje se na ta način prikriva, da je treba povrniti stroške za poštnine in pisarino v neprimerni višini — do 5 K za navadno pismo. Da se prepreči izkoriščanje prebivalstva po takih brezvestnejših, se vnovič opozarja na to, da je po vojnih vjetnikih, bolanih in ranjenih ter slednjič pogrešanih na sledeči način vprašati: 1. Za vojne vjetnike izključno pri onem deželnem društvu od Rdečega križa, v čigar področju je dotičnik pristojen, oziroma spada njegovo krdelo (torej za vse Štajerce pri deželnem in gospejnim pomožnem društvu od Rdečega križa za Štajersko [Landes- und Frauenhilfsverein vom Roten Kreuz für Steiermark]). Vprašati je z navadno dopisnico za odgovor, povratni naslov mora napisati stranka, ki vpraša. Navesti je: Ime, starost, pristojnost, šaržo in krdelo iskanega vojnega vjetnika. Na nečitljiva vprašanja ni mogoče odgovarjati. — 2. Po nevojnovjetih ranjenih in bolnikih je vprašati pri poizvedovalnem uradu Rdečega križa na Dunaju, VI., c. in kr. vojna šola (Auskunfts-bureau vom Roten Kreuz, VI., k. u. k. Kriegsschule in Wien). Navesti je tudi tukaj zgorajšnje podatke. Za taka vprašanja so tiskane dopisnice z odgovorom, ki jih je dobivati po večjih poštinih uradih. — 3. Pogrešane ima v razvidnosti na Dunaju sledeči urad: Gemeinsames Zentralnachweisbureau in Wien, Abteilung C. I., Fischhof 3. Vprašanja po pogrešanih je staviti naravnost na ta naslov z navadnimi dopisnicami za odgovor ter istotako navesti gornje podatke. Prošnje za izpovedbe se bo rešilo kolikor mogoče hitro in seveda popolnoma brezplačno. Ni ga torej vzroka obračati se za pojasnila in poizvedbe do nepoklicanih posredovalcev, ki so vendar ravnotako primorani si dobiti potrebne poizvedbe pri omenjenih uradih, tako, da dobi vpraševalec zadevna poročila potemtakem še le kasneje.

Samomori. Iz Celovca se poroča, da je bivši mesarski pomočnik Kopač v Vrbsko jezero skočil in utonil. Vzrok samomora ni znan. — V Beljaku je skočila neka 16 do 19 letna deklica v Dravo in izginila v valovju. Mrliča doslej še niso iz vode potegnili.

Presenečeni tat. Iz žage posestnika Simona Michena pri Pliberku na Koroškem bil je transmijski jermen v vrednosti 400 kron ukraden. V isti noči srečal je rudar Vidošek dva moža, ki sta zbežala. Potem je našel rudar na cesti ležati jermen, ki ga je prestrašeni tat proč vrgel. Zaprl so kot tata rudarja Franca Pavleka.

Etbil Kristan f. Listi poročajo, da je umrl v Novem Yorku bivši član ljubljanskega občinskega sveta, pisatelj in urednik lista „Zarje“ in vodja jugoslovanske socialne demokracije Etbil Kristan. Pokojnik je gotovo najmarkantnejša in najbolj nadarjena osebnost v vrstah slovenske socialne demokracije. V svoji mladosti je bil oficir, potem pa je postal pisatelj, žurnalist in agitator. Bil je izredno dobri govornik. Svojega političnega prepričanja ni prodajal, marveč mu je do konca zvest ostal. Kot pisatelj si je pridobil v slovenski literaturi častno ime, čeprav ga je slovenska inteligenca bojkotirala in pustila stradati. Vkljub temu, da ne so-glašamo z njegovimi nazori, moramo pibiti, da je bil Etbil Kristan navdušeni idealist, ki je hotel res svojem ljudstvu pomagati in ki je svojim idejam vse življenje žrtvoval. Mož je poštenega spomina vreden!

Vkuhanje brez sladkorja. V „Pharmazeutische Zeitung“ se bavi Fr. G. Sauer z vprašanjem o vkuhanju brez sladkorja. Izvedbe so sposobne odstraniti pomisleke, ki so združeni s pomanjkanjem sladkorja pri vkuhanju. Pisatelj izvaja: Vkuhanje sadja brez sladkorja ni samo možno, ampak prinaša še tudi marsikateri dobiček. Najpoprej poveča sladkor množino vkuhanega sadja, torej tudi

potrebo steklenic. Dalje pa baje tako sadje bolje obdrži svojo prvotno barvo in svoj duh in okus kakor s sladkorjem vkuhan sadje. Tudi za vkuhanje sadov brez sladkorja se lahko običajnih steklenic bolje poslužuje, kolikor so gumijasti obročki še porabni. Za manjše sadove se tudi lahko porabljajo vse steklenice, ki se zatikajo s probki. Radi temeljitega očiščenja se kupice, steklenice, probki omeščajo v vodi z 1 odstotkom solne kisline. Ravno tako naj leži vse sadje nekaj minut v taki kislini vsebujoči vodi, ker s tem se pokončajo vse bakterije, ki se držijo v lupinah. V posode se dene najpoprej 2 centimetra prav dobro kuhane, ohlajene vode in se surovo sadje prav trdo naloži v plasti. Odprte steklenice je treba postaviti v kotel z nekoliko mrzle vode in se iste zagrejejo na 70 stopinj Celzija. Na to se posode popolnoma zaprejo in potem eno uro razgrejejo v vodi do 65 stopinj Celzija. Pred uporabo se odlije sadli sok, se razgreje in raztopi v njem sladkor in se da v goren sladkorjev sok sadje, ki ima po ohlajenju enakomerno slaček okus. Ako se hoče namesto sladkorja porabljati saharin, tedaj je treba pomisliti, da se saharina ne sme zagreti, ker se pri tem razkroji.

C. in kr. ljudska kuhinja v Belgradu. V Belgradu se bode uresničilo po dunajskem vzorcu ljudsko kuhinjo, ki bode v kratkem poslovati pričela. V tej kuhinji se bode oddajalo dobro kosilo za ceno 50 vinarjev. Ena porcija kruha bode stala 4 h, župe 6 h, prikuhe 6 h, močnate jedi 8 h, mesa pa 30 h. Za napravo juh se bode porabljalo konzerve in jim dodajalo v izboljšanje okusa juhine kocke. Belgradska ljudska kuhinja oddajala bode zajutrek, kosilo in večerjo. Vodstvo bode imele dame domače družbe. Uvedba bode ubogemu prebivalstvu gotovo dobro koristila.

Nesreča. V Mariboru padel je trgovec Hans Andraschitz iz okna neke kavarne v prvem nadstropju v globočino.

Požar. V Eppersdorfu na Koroškem nastal je v gradu župana Scheriana požar, ki je vpepelil podstrešje grada, hleve in gospodarska poslopja. Ogenj je zanetil neki 8-letni otrok, ki se je z užgalicami igral.

Smrtno ponesrečeni mežnar. V S. Veitu na Koroškem padlo je neko drevo na mežnarja Ferdinanda Otti iz St. Leonharda in ga je tako hudo poškodovalo, da je v bolnišnici umrl. Pokojnik je bil več kot eno leto na fronti in zapušča ženo ter 5 neposkrbljenih otrok.

Duhovniška vest. G. Evgen Lorgier, doslej kaplan v Ormožu, bil je za kornega vikarja v stolni in mestni fari Gradec imenovan. — G. Franc Slana, kaplan v Sl. Bistrici, prestavljen je bil v Ormož, novomašnik g. Martin Gorogranec pa kot kaplan v Sl. Bistrico.

V Gradcu hočejo prepovedati po dunajskem vzorcu prodajo mlečne kave v času od 2. ure popoldne do 7. ure zvečer v javnih gostilnah in kavarnah.

Gospodarske

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, se mi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 15. julija v Zdolah**, okraj Brežice; v Arvežu (z drobnico); v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 17. julija v Dobju, okraj Kozje; v Artičah**, okraj Brežice; pri Sv. Filipu**, okraj Kozje; v Wettmannstättenu**, okraj Lonč; na Muti**, okraj Marenperk; pri Sv. Ani na Kremperku*, okraj Cmurek; pri Št. Jurju ob Stiefing, okraj Wildon.

Dne 18. julija pri Sv. Lovrencu, okraj Murau; v Radgoni*; v Ormožu (sejem s ščetinariji); v Müllnu*, okraj Neumarkt.

Dne 19. julija v Pöllau, okraj Neumarkt; v Imenem (svinjski sejem), okraj Kozje.

Dne 20. julija v Peggau, okraj Frohnleiten; v Waltersdorfu**, okraj Hartberg; v Wenigzellu, okraj Vornau; pri Sv. Marjeti ob Pesnici*, okraj Maribor; Pri Sv. Marjeti na

D. p., okraj Maribor; v Arvežu; na Brežicah (svinjski sejem).

Dne 21. julija v Bučah**, okraj Rogatec (svinjski sejem).

Dne 22. julija v Orešji vasi, okraj Ivnci**, pri Sv. Magdaleni, okraj Hartburg; pri Sv. Jurju*, okraj Judenburg; v Obkirchu, okraj Bruck; v Wildonu*, v Köfeln, Voitsberg; pri Sv. Heleni*, okraj Šmarja; v Oberwölzu**, v Brežicah (sejem).

Dne 24. julija v Götzendorfu, okraj Oberzeiring; v Št. Lambertu*, okraj Neumarkt.

* * *

Gojenje semen za glavate solate. V mesecu juniju so grede z glavato solato večkrat najlepše raz oju. To je čas, katerega se moramo lotiti na dobavo semen za prihodnje leto. Pa najvažnejše delo, da se poiščejo za seme najprej semenske rastline. Sedaj v juniju, ko so se glavate solate razvile, je treba pregledati salate grede, poišči lepše in najbolj trde glave in jih zaznamovati s postavljenimi palicami, da se pomotoma ne porabijo navadno porabo. Od najbolj razvitih in zaznamovanih glav se pustijo za gojenje semena samo tiste, ki so najpozneje razcveteli, one pa, ki se kmalu razcvetijo, pa se jih pobrati. S tako vestnim izborom semenskega blaga dobimo najboljše in zanje, najenakomernije salate grede. V začetku cvetenja salata, ki je ostala za seme, najviši in v avgustu je pričakovati, da izori. Semena posameznih rastlin ne rastejo popolnoma istočasno, torej se priporoča v manjšem obratu (gospodarsko) od slučaja do slučaja zrela semena obeti na papir razgrnejo ter pustijo na zraku, suhem, da izorijo. Pri večjih množinah se porežejo pri zletih zrele rastline, se povežejo v male balke, razobesijo na sonce ali razgrnejo na papir, da se posušijo. Potrebno je opozoriti na to, da semena ne stojišči ali med sušenjem lahko izgubijo ptice prav rade zobljejo. Seme se dobi na tleh, da se semenska stebila v kadi iztepejo in se nato očisti s tem, da se preseje (pretrese) v situ. Pri ravnanju gojenju semen več vrst je gledati na to, da stojišči iste 200 do 400 mm daleč druga od druge, sicer medsebojna oplodnja neprepeljiva. Semena glavate solate je delo, kateremu se najprej ki vrta za zelenjavo letos v večji meri posvetijo, se je to zgodilo že doslej.

Bramor. Ta pod imenom podjeda, najpogostejši rovar v vseh vrstah znana škodljiva žuželka, najla sedaj v polletju posebno na sveže nasajenih gredah na najnevarnejši način. Bramor napravi zemeljske hode, v katerih odgrize skoro vse liste. Na koncu enega svojih hodov si napravi podočje hod navzdol. Če se tam izkoplje, je videti pestro vodino, v katero poleže samica do srede junija 300 jajc. Po hodih se lahko s prsti preiskuje, lahko najdemo gnezdo pobere ali pokonča mlade, ako so že izlezele iz gnezda. Kogar vrta je od tega ljvica močno prizadet, bi naj skušal v juniju mogoče mnogo teh gnezd poiskati, sicer bo s bodočem letu še bistveno večja. Dobro sredstvo za kopati v zemljo svetilne lonce, do roba in palitice od lonca do lonca. Zvečer pri tem morji iz zemlje, in lazijo po gredah okrog te svoje neokretnosti ne morejo splezati čez palitice padejo v nakonec palic zakopane svetilne lonce, se najde v loncih več mladih ali starih podjed, se najbolj pokonča s takojšnjim zmečkanjem in teptanjem Bramor je eden najhujših škodljivcev za zelenjavo.

Konec časa za izkopavanje. Konec časa za izkopavanje je gelja. Dne 20. junija nehajo povsod gojitelji izkopavati špargeljeve cevi in pustijo vse cevi, potem poženejo, mirno dalje rasti. Iz cevi se kmalu mladice, ki zbirajo s pomočjo malih zrakstičev pod vpihom so nene svetlobe snovi, ki so za razvoj špargeljevih stebel (cevi) v prihodnje. Čim dalje se podaljša čas rezanja špargelja, tem bo žetev prihodnjega leta.

Oton Bräders, strokovni učitelj in vodja poizvedovalnega in vrednega mesta za nasad zelenjave in krompirja pri kr. namestništvu.

Trpežno vlaganje sadja in zelenjave. Na važnost trpežnega vlaganja vseh vrst zelenjave, ki se ne uporablja sveže, se posebej podučila o strokovnjakem shranjevanju zelenjave domači porabi sadja ob vojni v času dobijo v vlagarnah za ceno po 10 vinarjev. Na zunaj razpisno navodila proti pošiljati zneska poizvedovalni in ščeva ni z v d za nasad zelenjave in krompirja pri namestništvu (Auskunftsstelle für Gemüse- und feibau) v Gradcu, Burgring št. 4, poštnine prosijo skupilo se porabi za nabavo cenih živil za nemno.

Kemi ali izurjena prodaja. za manufakturo se sprejme pri Brodnyak, Stridován. Slovensčina hodno potrebna. Prosilci naj nazo svoje zahteve plače.